

▣ Саговорници Спутника сматрају да српске власти имају још мало маневарског простора да избегну признање Косова, мада се, како кажу, ка томе дебело загазило. По свему судећи, „доћерали смо цара до дувара“...

Приштина је Бриселу предала нове услове за наставак дијалога са Београдом, међу којима се, пре свега, тражи успостављање границе између „две државе“.

Сумњичав према томе да је Приштина самостално поставила најновије услове који, како каже, само „доливају уље на ватру“, српски премијер Александар Вучић разговарао је са високом представницом за спољну политику и безбедност ЕУ Федериком Могерини.

Из штурог, дипломатски сроченог саопштења, попут многих пре, нисмо сазнали ништа што већ нисмо знали: треба спровести све до сад договорено у дијалогу Београда и Приштине (што је, с обзиром на Поглавље 35 о Косову, основни услов наставка преговора о приступању Србије Европској унији). Наставак европског пута од суштинског је значаја за политичку и економску будућност Србије, сагласили су се Вучић и Могерини. Саговорници Спутника, аналитичар **Ђорђе Вукадиновић** и професор на Факултету политичких наука (ФПН)

Слободан Самарџић

, сматрају да су најновија дешавања само знак да се у практичном признавању независног Косова далеко одмакло, али и да Влада Србије још има маневарског простора да пружи отпор.

Према мишљењу **Вукадиновића**, једини могући излаз после свега јесте прекид преговора о придруживању ЕУ. „Надам се да ће бити снаге и политичке памети, па и храбрости да се томе одупре. У суштини, мислим да је једини могући исход стопирање или замрзавање преговора о придруживању, или њихово стављање на 'слепи колосек', па када се створе бољи политички услови, да се настави“, оценио је Вукадиновић.

Колико год у Београду били изненађени тим захтевима, реч је, сматра Вукадиновић, о грубљој формулацији старог, добро познатог захтева.

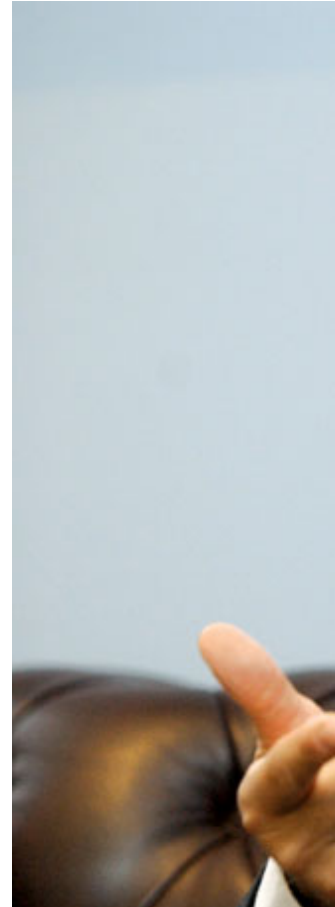

Друга ствар је, каже он, што многи у Београду — не само ова Влада, него и претходна, али је и ова наставила са том праксом — забијају главу у песак. Зашто је баш сада дошло до таквих захтева Приштине може само да се нагађа. Вероватно је процењено да је Београд тренутно довољно подложен притиску и да је у општој, глобалној геополитичкој конфузији, а посебно у региону, можда сада прави тренутак да се неке ствари по питању Косова, које се очекују и у Приштини, Бриселу и Вашингтону, убрзају.

„Мало је вероватно да је ово усамљени и изоловани 'спонтани' гест Приштине. Вероватније је да је ту било неког суфлирања и усклађивања тајминга“, истиче Ђорђе Вукадиновић, и напомиње да се у суштини потези Приштине, Брисела и Вашингтона увек координирају и узајамно потпомажу.

На питање о даљем могућем сценарију, он каже да ће вероватно бити исто као и много пута до сада. „Приштина подигне лествицу врло високо, захтев буде бруталан, онда га мало преформулишу и ублаже, па то онда наши преговарачи прикажу као велики успех и победу. А у суштини, захтев остаје на столу“, сликовит је Вукадиновић. „Наши прво почну да негодују, па онда један по један захтев почну да испуњавају“, каже аналитичар и сматра да би било веома лоше ако би се то догодило и сада.

Слободан Самарџић је такође мишљења да Србија има још маневарског простора за реаговање и да се још увек нешто пита, али и да је на њој сада пуна одговорност за све што следи. Без обзира на промењене геополитичке околности и на то да данас међународна заједница није оно што је била јуче, о питању Косова не могу да одлучују Русија или Кина, наглашава он. Србија ће имати помоћ „трећих фактора“ само ако сама буде заиста хтела да сачува Косово, тврди Самарџић.

„Атмосфера је сада таква да се ту може пружити отпор, може се тражити промена модуса преговарања (са ЕУ), па чак и промена крајњег циља. Ако ЕУ не може више да се шири, онда наш циљ не може бити пуноправно чланство. Али зато циљ може бити нека друга врста споразума са ЕУ, где би се неки сектори јавног живота уређивали по угледу на Унију, а неки не“, сматра професор ФПН. То је, како објашњава Самарџић, нешто што одговара данашњем стању у Европској унији, која сада има „диференцирану интеграцију“. „Није интеграциони процес свугде једнак и наше придруживање може бити диференцирано. Само треба пратити дух времена“, каже он у разговору за Спутњик. Овакву ситуацију је, напомиње Самарџић, требало очекивати. „Приштина ништа не ради на своју руку и никада није ни радила. Увек су иза њених потеза стајале САД или Европска унија. Бриселу се сада жури да заврши тај посао, јер он зна колико је овој Влади стало да настави преговоре, да се отварају нека нова поглавља.“

То је нешто што Европска унија може да искористи као врсту притиска или уцене на Србију, каже Самарџић.

„Дошао је тренутак и сада се мора одлучити“, категоричан је он. Самарџић објашњава да нико неће експлицитно признати Косово, али хоће и дефакто и дејуре, јер правно обавезујући документ на чије потписивање се обавезала Влада Србије, према преговарачком оквиру из 2014. године, заправо јесте дејуре признање Косова. „Све води ка томе — када се направило 99 корака, тешко да се неће направити и стоти. Ако га направе, треба рећи: предали сте Косово, и остаће вам у историји познато то јуначко дело“, каже Самарџић. Зато, сматра професор ФПН, Влада треба да искористи тренутну климу и тражи промену модуса преговора, па чак и промену крајњег циља — уласка у ЕУ, која више не може да се шири на начин како је то чинила до сада.

(Спутник)